

Community Management Network
for Sustainable Development
National Conference 2019

THE DYNAMICS OF COMMUNITY CHANGE

รายงานสืบเนื่อง
(PROCEEDING)

การประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562
ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน และนำองค์ความรู้สู่การปฏิบัติภาคสนามร่วมกับชุมชน อีกทั้งได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยและการสัมมนา การเขียนรายงานการวิจัยและนำเสนอผลงานวิจัย นอกจากนี้ยังได้นำองค์ความรู้และกระบวนการวิจัยไปพัฒนาและต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน โดยทำโครงการวิจัยร่วมกับองค์กรและสถานประกอบการในการฝึกสหกิจศึกษา และนำเสนอผลงานวิจัยต่อองค์กรและสถาบันการศึกษา จึงถือเป็นการเผยแพร่งานวิจัยสู่สาธารณชน เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ทางวิชาการ สามารถนำไปสู่การพัฒนาผลงานให้มีคุณค่ามากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การสร้างเครือข่ายด้านวิชาการและวิจัยด้านการจัดการชุมชน ยังเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการขับเคลื่อนงานวิจัยชุมชน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและประสบการณ์ทางวิชาชีพก่อนออกไปสู่การทำงานในอนาคต หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ร่วมมือกับสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในการจัดโครงการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา วิจัยและความสัมพันธ์ด้านการจัดการชุมชนของคณาจารย์และนักศึกษา 3 สถาบัน และยกระดับเป็นการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยสาขาวิชาบ้านและชุมชน เป็นเจ้าภาพครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2559 และได้หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิจัยของคณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั่วประเทศ ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 นี้ สาขาวิชาบ้านและชุมชน ได้รับเป็นเจ้าภาพจัดโครงการการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 และโครงการเครือข่ายศึกษา วิจัย และความสัมพันธ์การจัดการชุมชน ครั้งที่ 6 เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเกิดการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

คณะผู้ดำเนินการจัดประชุมวิชาการ ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ตลอดจนผู้นำเสนอผลงานการวิจัย ผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการ คณะทำงานและนักศึกษา ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการจัดการประชุมวิชาการครั้งนี้ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

สถาบัน รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 เป็นความร่วมมือระหว่าง 3 หลักสูตรจาก 3 สถาบัน ได้แก่ หลักสูตรบ้านและชุมชน สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับหลักสูตรชุมชนศึกษา สาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และหลักสูตรการจัดการชุมชน สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาเรียนรู้ภาคทฤษฎีด้านชุมชนศึกษาควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติภาคสนาม จนนำไปสู่การพัฒนาเป็นงานวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ หรือต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมในวงกว้าง อีกทั้งการนำเสนอผลงานวิจัยในเวทีวิชาการถือเป็นโอกาสสำคัญ ที่นอกจากนักศึกษาจะได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการแล้ว ยังเป็นโอกาสสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังข้อเสนอจากนักศึกษาต่างสถาบัน คณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาผลงานให้เกิดคุณค่ามากยิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายยังเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการขับเคลื่อนงานวิจัยในมิติที่ลุ่มลึกขึ้น โดยการจัดงานในครั้งนี้นอกจากจะเป็นการเปิดเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาแล้ว ยังเป็นโอกาสอันดีที่นักวิชาการจากต่างสถาบันได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมในวงกว้างต่อไปอีกด้วย

ในนามของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์จากเครือข่าย ทั้ง 3 สถาบันและบุคลากรทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดงานครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงนักศึกษาและนักวิชาการที่ร่วมส่งบทความวิจัยเพื่อนำเสนอในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าความร่วมมือระหว่างสามสถาบันจะสามารถสร้างฐานความรู้ทางวิชาการที่สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนและประเทศชาติต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์)

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สถานี ประธานคณะกรรมการดำเนินโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและวิจัย กับสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยเล็งเห็นว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้เกิดพลังทางองค์ความรู้ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จากการต่อยอดความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน และฝึกปฏิบัติภาคสนาม ในการนี้ทั้ง 3 หลักสูตร ได้ร่วมมือจัดการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 4 เพื่อพัฒนาเครือข่ายด้านการศึกษา การวิจัยและความสัมพันธ์ด้านการจัดการชุมชนของคณาจารย์ นักศึกษา 3 สถาบัน ซึ่งนอกจากจะเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาแล้ว ยังส่งผลให้นักศึกษาและคณาจารย์ได้แลกเปลี่ยนและเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ และยังสามารถสานสัมพันธ์ความร่วมมือทางวิชาการร่วมกันอย่างเข้มแข็งต่อไปในอนาคต

คณะกรรมการดำเนินโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 4 ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้นำเสนองานวิจัย ผู้เข้าร่วมประชุม คณาจารย์ บุคลากร ตลอดจนนักศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการจัดการประชุมในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมวิชาการในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ ก่อเกิดนวัตกรรม องค์ความรู้สู่การจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล)

ประธานคณะกรรมการโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 4

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4
วันที่ 23 มีนาคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่หลักสูตรสาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายและจัดโครงการเครือข่ายศึกษาวิจัยและความสัมพันธ์การจัดการชุมชนขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกัน อาทิ การบรรยายทางวิชาการ การศึกษาชุมชน รวมถึงการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ เพื่อเป็นพื้นที่ทางวิชาการให้คณาจารย์และนักศึกษาได้นำเสนอผลงานวิจัย ซึ่งเป็นพัฒนาการความร่วมมือทางวิชาการของทั้ง 3 สถาบัน

ด้วยความสำคัญข้างต้น สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงรับหน้าที่เป็นเจ้าภาพจัดโครงการในปี พ.ศ. 2562 ขึ้น เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิชาการให้กับนักศึกษาและคณาจารย์ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยด้านการจัดการชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของคณาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท-เอก)
- 2.2 เพื่อพัฒนาเครือข่ายศึกษาวิจัยและความสัมพันธ์การจัดการชุมชนของคณาจารย์ และนักศึกษา 3 สถาบัน
- 2.3 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือวิจัยร่วมระหว่างคณาจารย์ของ 3 สถาบัน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

- 3.1 สร้างเครือข่ายทางวิชาการกับคณาจารย์ นักศึกษา จากสถาบันต่าง ๆ
- 3.2 นักศึกษาและอาจารย์ได้เรียนรู้องค์ความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการนำเสนอผลงานวิจัยของแต่ละสถาบัน
- 3.3 คณาจารย์และนักศึกษาได้แนวทางในการทำวิจัย หรือความร่วมมือทางด้านวิชาการร่วมกันต่อไปในอนาคต

4. รูปแบบการประชุม

4.1 การบรรยายพิเศษ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 การนำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยาย (Oral Presentation) ในห้องประชุม

5. ลักษณะผลงานวิจัยและการเสนอผลงาน

5.1 เป็นผลการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โดยผลงานวิจัยดังกล่าวจะต้องเป็นผลงานที่ยังไม่เคยเผยแพร่มาก่อน

5.2 เป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ การจัดการชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมชุมชน เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน สุขภาวะชุมชน ความมั่นคงทางอาหาร การจัดการสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.3 การนำเสนอผลงานแบบบรรยาย (Oral Presentation) ในที่ประชุมวิชาการ โดยใช้เวลาการนำเสนอ 15-20 นาที (รวมข้อซักถาม)

6. วัน เวลา และสถานที่ จัดประชุมวิชาการนำเสนอผลการวิจัย

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562 เวลา 8.00 - 17.00 น

สถานที่ : ห้องประชุม อาคาร HB7 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

7. อัตราค่าลงทะเบียน

ประเภทผู้สมัคร	ค่าใช้จ่าย	ระยะเวลา
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา/ อาจารย์/ นักวิจัย/บุคคลทั่วไป	1,200 บาท	ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 17 ต.ค. 61-3 ม.ค.62
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา/ อาจารย์/ นักวิจัย/บุคคลทั่วไป	1,500 บาท	ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 4 ม.ค.-16 มี.ค. 62
นักศึกษาระดับปริญญาตรี	1,000 บาท	ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 17 ต.ค.61-16 มี.ค.62

8. กำหนดการยื่นใบสมัครและนำเสนอผลงานวิจัย

รายละเอียด	กำหนดการ
1. ผู้นำเสนอผลงานวิจัยสมัครและส่งบทความวิจัย โดยดำเนินการดังนี้ 1.1 กรอกข้อมูลผู้นำเสนอผลงานในรูปแบบฟอร์มการสมัครนำเสนอผลงานวิจัย ออนไลน์ ที่ http://goo.gl/forms/4jYbc0HEQ3 1.2 ส่งบทความวิจัย มาที่ hccmunetwork@gmail.com ตามรูปแบบที่กำหนด โดยดูตัวอย่างรูปแบบบทความวิจัยที่ http://www.human.cmu.ac.th/cms/hc/index.php?contentid=20	17 ตุลาคม - 16 ธันวาคม 2561

2. ประกาศผลการพิจารณา (ตอบรับ/ปฏิเสธ) โดยแจ้งผลให้ผู้นำเสนอผลงานทางอีเมลล์	วันที่ 3 มกราคม 2562
3. ผู้ที่ผ่านการพิจารณา ส่งบทความฉบับเต็ม (Full Paper)	วันที่ 3 -31 มกราคม 2562
4. แจ้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขบทความฉบับเต็มตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแก่ผู้นำเสนอผลงานวิจัย	วันที่ 3 มกราคม -15 กุมภาพันธ์ 2562
5. ผู้นำเสนอผลงานวิจัย ส่งไฟล์บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมส่งหลักฐานการโอนเงินค่าลงทะเบียนมาที่ hccmunetwork@gmail.com	ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562
6. ชำระค่าลงทะเบียนสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมฯ	วันที่ 17 ตุลาคม 2561-16 มีนาคม 2562
7. ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย	วันที่ 23 มีนาคม 2562

หมายเหตุ: ผู้สนใจนำเสนอผลงานวิจัย ให้กรอกใบสมัครได้ที่เว็บไซต์ <http://www.human.cmu.ac.th/cms/hc> ผู้นำเสนอผลงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาให้นำเสนอแบบบรรยาย สามารถเลือกตีพิมพ์ในเอกสารการประชุม (proceeding) หรือไม่ก็ได้

9. การพิจารณาคัดเลือกผลงานให้นำเสนอผลงานวิจัย

การพิจารณาคัดเลือกผลงานที่จะได้นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ กระทำโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่างๆ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบต่อผลงาน (บทคัดย่อ) แล้ว คณะผู้จัดการประชุมจะแจ้งผู้ส่งผลงานทราบ ภายในวันที่ 3 มกราคม 2562 โดยเจ้าของผลงานจะต้องส่งบทความฉบับสมบูรณ์ (จำนวน 8-10 หน้ากระดาษ A4) ตามรูปแบบที่กำหนด ส่งมายังประธานฝ่ายพิจารณาบทความ Email address: hc.cmu.2019@gmail.com ภายในวันที่ 31 มกราคม 2562 หลังจากคณะกรรมการพิจารณาให้ผลงานได้นำเสนอในรูปแบบบรรยายแล้ว บทความจะถูกส่งกลับให้เจ้าของผลงานแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เจ้าของผลงานจะต้องนำส่งผลงานฉบับสมบูรณ์ (หลังการแก้ไข) ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 เท่านั้น ทั้งนี้ผลงานที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการและได้รับการแก้ไขโดยสมบูรณ์ตามกำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ในรูปแบบออนไลน์

10. การเตรียมบทคัดย่อและบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่จะนำเสนอในการประชุมวิชาการ

1. บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามรูปแบบที่ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ กำหนด ดูตัวอย่างได้ที่เว็บไซต์ <https://www.human.cmu.ac.th/cms/hc>

2. บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ มีความยาว 8-10 หน้ากระดาษ A4 (รวมบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ประกอบไปด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย ผลการวิจัย

และอภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย กิตติกรรมประกาศ และเอกสารอ้างอิง ส่วนการอ้างอิงให้ใช้ ระบบ APA ดูตัวอย่างได้ที่เว็บไซต์ <https://www.human.cmu.ac.th/cms/hc>

3. ผลงานที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการและได้รับการแก้ไขโดยสมบูรณ์ตามกำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ในรูปแบบออนไลน์

11. การเตรียมนำเสนอ

ผู้นำเสนอผลงานวิจัย สามารถส่งข้อมูลที่จะนำเสนอเป็นไฟล์ Power Point 2010 มาทาง Email : hccmunetwork@gmail.com ก่อนวันนำเสนอ ภายในวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2562 โดยตั้งชื่อไฟล์ ดังนี้ "ชื่อ-สกุล ผู้นำเสนอแบบบรรยาย"

12. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

12.1 นักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จำนวน 136 คน
12.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน	จำนวน 5 คน
12.3 คณะกรรมการบริหารภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จำนวน 4 คน
12.4 อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จำนวน 1 คน
12.5 นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร	จำนวน 103 คน
12.6 นักศึกษาโครงการแลกเปลี่ยนประเทศบรูไน มหาวิทยาลัยศิลปากร	จำนวน 16 คน
12.7 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร	จำนวน 8 คน
12.8 นักศึกษาสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	จำนวน 47 คน
12.9 อาจารย์ประจำสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	จำนวน 2 คน
12.10 อาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้นำเสนอผลงานวิจัย	จำนวน 4 คน
12.11 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่	จำนวน 3 คน
12.12 เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	จำนวน 3 คน
12.13 ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านท่ากาน ต.บ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	จำนวน 3 คน
12.14 เจ้าหน้าที่ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จำนวน 7 คน
รวม	จำนวน 342 คน

13. เป้าหมายระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วมประชุมฯ อย่างน้อยร้อยละ 80.0 ให้ผลความพึงพอใจอยู่ในระดับดีขึ้นไป

14. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. คณาจารย์สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. คณาจารย์สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นเจ้าภาพร่วม
3. คณาจารย์สาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจทานเอกสารและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจทานเอกสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ประธาน)
รองศาสตราจารย์ปรีชา วงศ์ทิพย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชงชัย ภูวนาถวิจิตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่อ่าง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์ ดร.ปรีวิทย์ ไวยาฑิระ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์ณภัทร วิสวะกุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

ศาสตราจารย์ ดร. อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์จารุพันธ์ เชาวนดี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ปรีชา วงศ์ทิพย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชงชัย ภูวนาถวิจิตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่อ่าง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์ ดร.ปรีวิทย์ ไวยาฑิระ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์ณภัทร วิสวะกุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ ตั้งรักษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงจันทร์แก้ว	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศราพร พรหมนิมิตกุล	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล	มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (ต่อ)

อาจารย์ ดร.สุณี คำนวนศิลป์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ ดร.ภพ สวัสดิ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์วันชัย เจือบุญ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์รชกร วชิรสิโรตม	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ธเนศ เกษรสิริธร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญาสุทธีนันท์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี อึ้งโพธิ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อาจารย์ ดร.บัณฑิตา หลิมประเสริฐ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อาจารย์ยุทธกาน ดิสกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กำหนดการโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2562

- 08.00-08.30 น. ลงทะเบียน รับเอกสารพร้อมอาหารว่าง (ณ โถงชั้น 1 อาคาร HB7)
- 08.30-09.00 น. วัตถุประสงค์และนามมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ณ ห้องศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย ชั้น 8 อาคาร HB7)
- พิธีเปิดการประชุม**
กล่าวต้อนรับและกล่าวรายงาน โดย หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา สโรบล
กล่าวเปิดงาน โดย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิจัยและนวัตกรรม รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยะพงศ์ นิยมทรัพย์
มอบของที่ระลึกและถ่ายภาพร่วมกัน
ผู้ดำเนินรายการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล และอาจารย์ณภัทร วิสวะกุล
- 09.00-10.30 น. การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “พลวัตสู่การเปลี่ยนแปลงชุมชน”
องค์ปาฐก ศาสตราจารย์ ดร. อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์
- 10.30-10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45-12.05 น. การนำเสนอผลงานวิจัยของคณาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 4 เรื่อง
ณ ห้องศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย
- 12.05-13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จาก 3 สถาบัน จำนวน 58 เรื่อง
(6 ห้องย่อย) และมอบเกียรติบัตร
- 16.00-16.30 น. พิธีปิด ณ ห้องประชุม ศ.ดร. หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย
- 16.30-18.00 น. การประชุมร่วมกันระหว่างคณาจารย์ 3 สถาบัน (ณ ห้องประชุม HB 7801)

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ห้องประชุม HB 7801 ชั้น 8 อาคาร HB7 “เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน 2” ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เชื้อนกระเสี้ยว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ปวีณา รุ่งเรือง ลักขิกา โพธิกุล นรินทร์ สังข์รักษา	169
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาชุมชนเกาะใหญ่ อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา ชนะชล เครือแก้ว ศุภกิตติ์ ตั้งคำ สิทธิกร ศรีประสิทธิ์ ยุทธกาน ดิสกุล	179
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กิตติมา คงแก้ว นุศรา แซ่ตั้ง ศศิญา เยี่ยงยิ่งเจริญ วิชาสินี พลายชุม ยุทธกาน ดิสกุล	190
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารท้องถิ่น กรณีศึกษา ตลาดใต้โหนด ชุมชนบ้านจันนา อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง กันตพงศ์ สวนยา กฤตภาส ขุนเจริญ ธนชาติ รัชนี๋ นันทิกานต์ เศรษฐกุล ยุทธกาน ดิสกุล	202
ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนทำหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา วรวุฒิ หล้าดีน สวรรส คงฤทธิ์ เอกนที เอกาพันธ์ ยุทธกาน ดิสกุล	214
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทรามัญคอนกระเบื้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มนธิรา สมจิตต์ มินทิมา เกี้ยวเพ็ง ธเนศ เกษรสิริธร	226
ประเพณีไหว้พระจันทร์แห่งชุมชนชากแก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ธวัลยา โรจน์รักษกุล พิชญภา วงศ์พันธุ์ลักษณ์ ธเนศ เกษรสิริธร	234
กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นหมู่บ้านท่องเที่ยวใหม่ บ้านสวนนอก จังหวัดบุรีรัมย์ รัชฎาพร สุตตาชาติ ทิพย์สุดา พุฒจร	242
การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์น้ำเกลือพื้นบ้าน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี นันทริกา ยิ้มศรวล ประภัสสร อรุณชิตกุล สุนี คำนวลศิลป์	253
ห้องประชุม HB 7802 ชั้น 8 อาคาร HB7 “สุขภาวะชุมชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิต” ความรอบรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มเกษตรกรปากน้ำปราณ ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พลพจน์ สันหจันทร์ รชกร วชิรสิโรดม	263

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทรามัญดอนกระเบื้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

Cultural Tourism Thai-Raman Donkrabueang, Photharam District, Ratchaburi Province

มนธิรา สมจิตต์¹ มินทิมา เกี้ยวเพ็ง¹ และ ธเนศ เกษรสิริธร*²

Monthira Somchit Minthima Kiaopheng and Thanet Kesornsirithorn

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชาวมอญดอนกระเบื้องและสนับสนุนเส้นทางการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่าวัฒนธรรมที่โดดเด่นได้แก่การแต่งกาย และอาหาร ประเพณีที่โดดเด่นได้แก่ ประเพณีไว้โก๊ะ ประเพณีไหว้ผีมอญ ประเพณีเลี้ยงพระตุ๊กกะตะทานและสงน้ำพระด้วยรางไม้สัก การละเล่นที่โดดเด่น ได้แก่ สะบ้ามอญและมอญซ่อนผ้า ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของชนชาวมอญดอนกระเบื้องและได้นำมาจัดทำเป็นเส้นทางการท่องเที่ยว โดยการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับประเพณีและการละเล่นของคนในชุมชนชาวมอญดอนกระเบื้อง

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ไทรามัญดอนกระเบื้อง เส้นทางการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The study is intended to study the tribe's dominant culture, Donkrabueang and support the tourist routes. The study found that a distinctive culture including dress and food. Notable traditions include tradition waigho, waipheemon, leangphatookkattan and songnamphaduaairangmaisak The plays featured include sabamon and monsonpha is unique and stand out of the butt tribe Donkrabueang and have made a trip to process with the participation of the community in accordance with the context of the community and the behavior of tourists, tourism associated with the traditional customs and beliefs of the people in the community, tribe Donkrabueang.

Keywords: Cultural tourism Thai-Raman Don krabueang Touring route Participation

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพชรบุรี

² อาจารย์, ประจำกลุ่มวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* Corresponding author: e-mail: meeneverdie@yahoo.com

บทนำ

วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนชาวไทยเชื้อสายมอญที่ดอนกระเบื้องมีลักษณะเด่นที่น่าสนใจเนื่องจากยังคงอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มและตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยด้วยความสามัคคีและรักษาวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมไว้มอญเป็นชนชาติเก่าแก่ที่มีความเจริญรุ่งมาแต่โบราณ และยึดถือวัฒนธรรม ประจำชาติอย่างมั่นคงไม่ว่าจะเป็นภาษา ศาสนาประเพณีศิลปะ ซึ่งนับว่าเป็นธรรมชาติของมนุษย์เมื่อไปอยู่ที่ใดก็จะนำพาเอาวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ของชนชาติติดตามไปด้วยวัฒนธรรมประเพณีของมอญจึงได้ เกิดขึ้นตามท้องถิ่นต่างๆ ที่มีชาวมอญไปตั้งถิ่นฐาน เช่น อำเภอ โพนาราม จังหวัดราชบุรี อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

สำหรับวัฒนธรรมทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่างได้เป็นที่ยอมรับของคนไทยในเวลาต่อมา จนถึงปัจจุบัน สภาพสังคมในยุคโลกาภิวัตน์เป็นที่ยอมรับกันว่าความเปลี่ยนแปลงต่างๆ มาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีผลสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องในหลายด้าน เช่น ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ทำให้ขาดความเป็นเอกลักษณ์หรือคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืนของชุมชนที่พึ่งพาตนเอง การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมดั้งเดิมอันดีที่เป็นเอกลักษณ์และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน แต่ในปัจจุบันพบว่าชุมชน ชาวมอญดอนกระเบื้อง มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ชาวมอญดอนกระเบื้องบางกลุ่มมีการรวมตัวกันค่อนข้างเหนียวแน่น และยังคงอนุรักษ์ วัฒนธรรมดั้งเดิมของชนชาติอย่างเข้มแข็ง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา และพิธีกรรมต่าง ๆ อันเป็นเครื่องหมายแสดงเอกลักษณ์ของชนมอญดอนกระเบื้อง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นของชนชาวมอญดอนกระเบื้องและสนับสนุนการสร้างเส้นทาง กิจกรรมการท่องเที่ยว

บททวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของประชาชน

ลักษณะของกลุ่มต้องประกอบด้วยสองคนขึ้นไปมารวมตัวกันของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์กัน มีความสนใจร่วมกันหรือแสดงออกร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และร่วมกันหาทางออกในการแก้ไขปัญหาที่เกิดข้อผิดพลาดให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (จิตยา สุวรรณชญ, 2517: 17)

2. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน

ในการกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ไปตามพิธีกรรม ความเชื่อ และประเพณีของสังคมได้อย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ตลอดจนแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติสามารถนำสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติใช้ในวิถีประจำวันอย่างเหมาะสมและยังเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นวัฒนธรรมชุมชนมีความสำคัญอีกด้วย (กรมศิลปากร, 2544: 63-64)

3. แนวคิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน

วิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทำได้หลายวิธีไม่มีข้อกำหนดตายตัวโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาของประชาชนในท้องถิ่น สิ่งสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมคือ รัฐบาลซึ่งควรให้การสนับสนุนทั้งด้านการศึกษาทั้งด้านปัจจัยและนโยบายเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นดำเนินการอนุรักษ์วัฒนธรรมตามความเหมาะสมและดำรงอยู่ต่อไป (สุธีรา ฝาโกศลิต, 2537:11)

4. แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อ

ประการแรก คือ ความไม่รู้ เพราะจากความรู้ไม่รู้จักทำให้เกิดความกลัว เมื่อเกิดความกลัวจึงคิดสร้างความเชื่อขึ้นมาเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจ ทำให้รู้สึกมั่นคงและอบอุ่นใจมากขึ้น

ประการที่สอง คือ มนุษย์ที่มีความฉลาด ที่มีประสบการณ์จึงความเชื่อขึ้นมา ซึ่งมีเจตนาจะให้ผู้อื่นในกลุ่มชนหรือสังคมนั้นเชื่อฟังปฏิบัติตามโดยแฝงเหตุผลไว้เพื่อความสุขและเป็นระเบียบของการอยู่ร่วมกันในสังคม (บุญผา ทวีสุข, 2520: 156-158)

5. แนวคิดด้านภูมิปัญญา

เอี่ยม ทองดี (2547: 91-92) ภูมิปัญญาเกิดจากการเรียนรู้ สะสม ถ่ายทอดประสบการณ์มาเป็นเวลานาน เป็นระบบคิด ระบบคุณค่า ความเชื่อและองค์ความรู้ของชุมชนเพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านเป็นรากฐานของการพัฒนาสังคมหรือชุมชน เป็นรากฐานของวัฒนธรรม โดยสะท้อนออกมาในรูปแบบของขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม ภาษา ความเชื่อ การละเล่นพื้นบ้าน และภูมิปัญญา นอกจากนี้ยังมีความสำคัญกับประเทศชาติด้วยเพราะว่าถ้าไม่มีภูมิปัญญาที่ไม่สามารถอยู่รอดในสังคมได้

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ไทราญคอนกระเบื้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต (Observation) และการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In- depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ซึ่งได้ทำการศึกษาในพื้นที่ชุมชนมอญคอน

กระบือ ค่ำบลดอนกระบือ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย นักปราชญ์ชาวบ้าน 1 คน ผู้อาวุโสในชุมชน 1 คน ชาวบ้านในชุมชน 5 คนนักท่องเที่ยว 20 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Structured Interview) ประเด็นแรกคือ วัฒนธรรมของชุมชนมอญดอนกระบือว่าการแต่งกาย ภาษาถิ่นและอาหารมอญนั้นโดดเด่นจากที่อื่นอย่างไร ประเด็นที่สองคือ ประเพณีที่โดดเด่นของชาวมอญดอนกระบือว่ามีประเพณีไหนบ้างที่แตกต่างจากมอญที่อื่น และประเด็นที่สามคือการละเล่นของชาวมอญดอนกระบือที่โดดเด่นจากที่อื่นอย่างไร เห็นได้ชัดคือการละเล่นสะบ้ามอญนั้นแตกต่างจากที่อื่นอย่างไรรวมถึงการถ่ายทอดหรือการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบแก่ชุมชนมอญดอนกระบือการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร (Documents) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกต (Observation) การตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลโดยใช้วิธี “การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า” (Data triangulation) ด้วยการตรวจสอบด้วย 3 เครื่องมือคือ การสังเกต การศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้วิธี Data triangulation จะถูกนำมาวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาในเชิงพรรณนาความตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่น ภาษา การแต่งกายและภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนมอญดอนกระบือ ค่ำบลดอนกระบือ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นของชนชาวมอญดอนกระบือและเพื่อสนับสนุนการสร้างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชนชาวมอญดอนกระบือ อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในการรวบรวมองค์ความรู้ของชุมชนและการวางแผนจัดกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนเผยแพร่ให้แก่บุคคลที่สนใจต่อไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ การสังเกตและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกปราชญ์ชาวบ้าน ผู้อาวุโสในชุมชน ชาวบ้านในชุมชน และนักท่องเที่ยวที่ตลาดซาสุขใจ ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 วัฒนธรรม ส่วนที่ 2 ประเพณี ส่วนที่ 3 การละเล่น

ส่วนที่ 1 วัฒนธรรม การแต่งกายของชาวมอญดอนกระบือนั้นเป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญไทยรามัญอย่างแท้จริงและยังได้รับอิทธิพลมาจากชาวมอญสังขละบุรีอีกด้วย ทำให้เกิดการผสมผสานลายของผ้าระหว่างชาวมอญไทยรามัญและชาวมอญสังขละจึงเป็นลายผ้าอีกหนึ่งลายที่เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมของชาวมอญทั้งสองเชื้อสาย มอญเชื้อสายอื่นมีภาษาและอาหารที่เหมือนหรือคล้ายกันในทุกๆที่ แต่ชาวมอญดอนกระบือมีอาหารการกินและภาษาพูดที่โดดเด่นจากที่อื่น เพราะได้รับอิทธิพลมาจากชาวไทยรามัญและชาวมอญสังขละรวมกันจึงเป็นชาวมอญไทยรามัญที่เกิดขึ้นในค่ำบลดอนกระบือ

ส่วนที่ 2 ประเพณี จากการศึกษของผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าประเพณีไหว้เกะ ประเพณีไหว้ผีมอญ ประเพณีทำบุญเลี้ยงพระตุ๊กกะตะทาน ประเพณีสงกรานต์ด้วยรางไม้สักมีมาตั้งแต่อดีตและยังคงสืบทอดประเพณีมาจนถึงปัจจุบัน ทั้ง 4 ประเพณี ชาวมอญดอนกระบือยังคงสืบทอดอยู่และยังทำทุกประเพณีเมื่อถึง

ช่วงประเพณีนั้นๆ ประเพณีสงกรานต์ด้วยรางวัลไม้สักเป็นประเพณีที่มีที่ดอนกระเบื้องที่เดียวในประเทศเท่านั้น ชาวมอญดอนกระเบื้องมีความเคร่งครัดในทุกประเพณีเป็นอย่างมากเพราะทุกประเพณีจะมีการไหว้หรือเคารพบรรพบุรุษก่อนเริ่มพิธีต่างๆ

ส่วนที่ 3 การละเล่น จากการศึกษาของผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การละเล่นสะบ้าของชาวมอญดอนกระเบื้องนั้นแตกต่างจากที่อื่น มีท่าเล่นสะบ้าที่โดดเด่นถึง 19 ท่าและมีวิธีการเล่นที่แตกต่างจากที่อื่นด้วย ส่วนการละเล่นมอญช่อนผ้าเป็นการละเล่นที่มีมาตั้งแต่สมัยรุ่นปู่ย่าตายาย และยังคงสืบทอดมายังรุ่นลูกหลานในปัจจุบัน

สนับสนุนการสร้างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชนชาวมอญดอนกระเบื้อง

จุดที่ 1 เป็นทางเข้าตลาดชาสุขใจมีการรำมอญโดยกลุ่มสตรีต่าง ๆ เต้นเพลงมอญ โดยเด็กนักเรียนโรงเรียนวัดดอนกระเบื้องสามารถเข้าชมได้ตลอดเวลา

จุดที่ 2 เป็นซุ้มเสื้อฝ้ามอญที่ทำโดยกลุ่มสตรีและกลุ่มออมทรัพย์ของหมู่ที่ 3 ตำบลดอนกระเบื้อง มีเสื้อฝ้ามอญที่ผสมผสานระหว่างมอญดอนกระเบื้องและมอญสังขละให้เลือกมากมาย และยังมีลายผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของมอญดอนกระเบื้องให้เลือกสรรอีกมากมาย

จุดที่ 3 เป็นบริเวณที่มีอาหารมอญจำหน่ายหลายร้านมีให้เลือกซื้อเลือกทานมากมาย เช่น ขนมจีนน้ำยา แกงมะเขือกับไก่ แกงบอน แกงส้มผักรวม แกงลูกชิ้นปลาป่น แกงจีเหล็กและของอย่างอื่นอีกมากมาย

จุดที่ 4 เป็นจุดที่จำหน่ายเลือกกและมีกร紗ิตชั้นตอนและวิธีการทอเสื่อให้ดู ก่อนที่จะมาเป็นเสื่อที่เราได้ใช้กันนั้นมีจุดเริ่มต้นมาจากต้นกกที่มีอยู่ในชุมชนหรือเป็นการใช้ทุนในชุมชนให้เกิดประโยชน์

จุดที่ 5 เป็นร้านรั้งบ้านคอนคาแพญญ เมื่อนักท่องเที่ยวได้มาอุดหนุนกาแพที่ร้านนี้แล้วก็เป็นการทำบุญไปด้วย เพราะร้านกาแพญญนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว จะนำเงินส่วนที่เหลือไปซื้อของเพื่อนำมาบริจาคหรือช่วยเหลือให้กับคนยากไร้ในตำบลดอนกระเบื้อง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ด้านวัฒนธรรมที่โดดเด่น ชนชาวมอญคอนกระเบื้องจะมีการแต่งกาย ภาษาพูดและอาหารที่โดดเด่น จากที่อื่นอย่างเห็นได้ชัด ชาวบ้านจึงมีความคิดที่เหมือนกันว่าเราควรนำเสนอสิ่งที่โดดเด่นของชาวมอญคอนกระเบื้องให้บุคคลภายนอกได้ทราบถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญคอนกระเบื้องว่าน่าสนใจมากแค่ไหน รวมถึงให้บุคคลภายในที่เป็นคนรุ่นใหม่ รุ่นลูกหลานว่าตำบลของเรานั้นมีสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจอยู่ในตำบลของเราจึงออกมาในรูปแบบของการจัดทำตลาดชาสุโขทัย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ รำไพพรรณ แก้วสุริยะ (2543 : 17) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสำคัญของ วัฒนธรรม พบว่าวัฒนธรรมชุมชนมีความสำคัญในการกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นไปตามพิธีกรรม ความเชื่อ และประเพณีของสังคมได้อย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่ แสดงให้เห็นถึงความเจริญและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ตลอดจนแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติสามารถนำ สิ่งแวดล้อมในธรรมชาติใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมและยังเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น อีกด้วย

ด้านประเพณีที่โดดเด่นของชนชาวมอญคอนกระเบื้องนั้นยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น ประเพณีการไว้โก๊ะ ประเพณีไหว้ผีมอญ ประเพณีเลี้ยงพระตุ๊กกะตะทานและประเพณีสงฆ์น้ำพระด้วยรางไม้สัก ทั้ง 4 ประเพณีนี้เป็นการสืบทอดของชนชาวมอญเพื่อคงความเป็นมอญให้กับคนรุ่นหลังได้ทราบถึงประเพณีที่มีความโดดเด่นและต่างจากที่อื่น โดยเฉพาะประเพณีสงฆ์น้ำพระด้วยรางไม้สักมีที่ตำบลคอนกระเบื้องที่เดียวในประเทศไทย ดังนั้นรุ่นลูกหลานจึงภูมิใจว่าตำบลของเรามีเอกลักษณ์ด้านประเพณีที่ผู้คนต่างให้ความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นรุ่นต่อรุ่นความภาคภูมิใจยังคงอยู่ตลอดไป

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา เผ่าโกศลจิต (2537:11) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรม คือ การรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมที่หาสูญหายหรือกำลังจะสูญหายไปและไม่สามารถคลี่คลายพัฒนาได้อีก เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังในการที่จะติดตามศึกษาค้นคว้าหาร่องรอยความเจริญทางวัฒนธรรมในอดีต

ด้านการละเล่นที่โดดเด่นคือการละเล่นสะบ้ามอญที่มีถึง 19 ท่า ดังนี้ กะแซะ, อีวัง, อีขุ่ม, อีคาเส็ด, อีกอ, อีกมือ, อีกตีน, อีกลูก, อีพาดหนึ่ง, อีล่นหนึ่ง, อีพาดสอง, อีล่นสอง, อีพาดสาม, อีล่นสาม, อีเมือง, ตักเบอะ, อี ก้อย, อีนาง, อีปู้ เป็นท่าทางการละเล่นที่ต่างจากที่อื่น การละเล่นสะบ้ามอญเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมมากใน ตำบลคอนกระเบื้องและตำบลใกล้เคียง ทำให้การละเล่นสะบ้าเป็นที่รู้จักมากขึ้นและนำมาเล่นไปวันสงกรานต์ ของทุกปี ส่วนการละเล่นมอญซ่อนผ้ายังคงมีหลงเหลืออยู่บ้างแต่ไม่ค่อยได้รับความนิยม จะเป็นเด็กมอญจริงๆ ที่ เล่น ถ้าเป็นมอญผสมก็ไม่รู้จักมอญซ่อนผ้าเท่าที่ควร

สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมศิลปากรได้ทำการศึกษาในหัวข้อเรื่องวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมกับการ สร้างสรรค์ คือ วัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้าและเรียกว่ามีการพัฒนานั้นจะต้องมีภาวการณ์สร้างสรรค์การคิดค้น และการพัฒนาวัฒนธรรมเก่าๆ ให้เกิดประโยชน์และเหมาะสมกับสังคมปัจจุบันและอนาคตอย่างต่อเนื่อง อาทิ

มีการสร้างสรรค์งานใหม่ทางศิลปะ การคิดค้นวิจัยเรื่องราวต่างๆ ของวัฒนธรรม มีการประดิษฐ์เครื่องมือ เครื่องใช้ใหม่ๆ และการพัฒนาของที่เคยใช้แต่เดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นมีความพิเศษ ตรงที่นักท่องเที่ยวจะเน้นที่การศึกษาหาความรู้ในพื้นที่ หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สถานที่ดังกล่าวจะมีการบอกเล่าเรื่องราว ในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้และการ ให้คุณค่าของสังคมโดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจสังคมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งนอกเหนือจากสถานที่แล้ว เทศกาลและ งานฉลอง รวมไปถึงสินค้าพื้นเมืองในพื้นที่ต่างๆ เช่น ประเพณีวันสารทเดือนสิบของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประเพณีลากพระและประเพณีปล่อยเต่าของจังหวัดพังงา ประเพณีบุญบั้งไฟล้านางรองและประเพณีบุญห้วยมัน ใหญ่ของจังหวัดบุรีรัมย์ จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเชิงวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมของชุมชนผ่านทาง กิจกรรมและประสบการณ์ที่ได้รับและยังเป็นการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้ความเป็นชุมชน หรือท้องถิ่น สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตัวเองในการลงมือปฏิบัติทำจริง

ข้อเสนอแนะ

1. วัฒนธรรม ประเพณีและการละเล่นในบางเรื่องได้เริ่มมีการสูญหายไปจากชุมชนมอญ หรือในบางเรื่องจะมี ผู้รู้ น้อยมาก ดังนั้นองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้เกิดการสืบทอด และอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นให้อยู่คงอยู่กับชาวมอญตำบลคอนกระเบื้องสืบไป เช่น การ เปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตลอดจนรวบรวมองค์ความรู้เหล่านี้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น หนังสือ ตำรา เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นตลอดจนผู้ที่ต้องการศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทยรามัญคอนกระเบื้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป เพื่อให้ได้งานวิจัยที่ดีและมีคุณภาพและพร้อมที่จะเผยแพร่ไปยังสาธารณะชน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ธเนศ เกษรสิริธร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ ปรึกษางานวิจัย ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ทั้งในแง่ของสาระและแนวคิด ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนถ่ายทอดประสบการณ์ในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับความเป็นมาของชาวมอญคอนกระเบื้องและตลาดชาสุโขทัย คุณสมทบ พลเดช คุณเกียรติ กุลเกตุ และผู้นำชุมชน ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

นี้ ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่ช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และ
สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่น้อง และเพื่อนร่วมงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกท่านที่เป็นกำลังใจ
และให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดมา จนสามารถทำงานวิจัยนี้ได้สำเร็จจุลวง

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2540). การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นพื้นบ้านภาคอีสาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
หมู่บ้าน.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2556). การท่องเที่ยววัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย.
- ทัศนีย์ ทานตวนิช. (2523). คติชาวบ้าน. ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน.
- ธวัช ปุณโณทก. (2528). วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- นิยพรรณ วรรณศิริ. (2540). มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุปผา ทวีสุข. (2520). คติชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2558). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด
- ผาสุก มุททเมธา. (2535). คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2525). วัฒนธรรมพื้นฐานแนวปฏิบัติในภาคใต้. สถาบันทักษิณคดี สงขลา:มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- เสรี พงศ์พิศ. (2529). คินสู่รากเหง้า ทางเลือกทัศนะวิจารณ์ว่าด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: เทียน
วรรณ.
- อนงก นาคนบุตร. (2536). คนกับดิน น้ำ ปลา จุดเปลี่ยนความคิด. กรุงเทพมหานคร : สถาบันชุมชนท้องถิ่นการ
พัฒนา.
- เอี่ยม ทองดี. (2542). ภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เอกสารประกอบการบรรยาย สาขาพัฒนาชนบทศึกษา
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.

Community Management Network
for Sustainable Development
National Conference 2019

THE DYNAMICS OF COMMUNITY CHANGE

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200